ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา[1*]

Received 2 May 2024
Revised 19 August 2024
Accepted 5 October 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 4) เพื่อศึกษาความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 5) เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงโดยมีช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี สถานภาพโสด การศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนมากที่สุด มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 150,001 – 300,000 บาท และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยคำนวณและยื่นแบบภาษีเงินได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเองมากที่สุด ด้านความรู้พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยมีช่วงคะแนน 20-25 คะแนนมากที่สุด ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (R) เท่ากับ 0.793 สัมประสิทธิ์สมการทำนายผลการเคราะห์ตัวแปรตาม (R^2) เท่ากับ 0.628 และ สัมประสิทธิ์ตัวกำหนดที่ปราศจากความเบี่ยงเบน (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.625 โดยมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 62.50 แสดงว่า ตัวแปรอิสระของความรู้ และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อตัวแปรตามประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ ทัศนคติ ประสิทธิภาพ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

[1] คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เลขที่ 9 หมู่ที่ 1 ถนนนครอินทร์ (ใกล้วงเวียนบางขุนกอง) ตำบลบางขนุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
* Corresponding author email: pasitt@rpu.ac.th

Social Science Journal of Prachachuen Research Network
Volume 6 Issue 3 (September - December 2024)

KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARDS INCOME TAX THAT AFFECTS THE EFFICIENCY OF INCOME TAX COLLECTION IN BANGKOK

Panpen Sittipatna[1*]

Abstract

The objectives of this research are: 1) To investigate the knowledge of income tax among Bangkok residents. 2) To investigate the attitude of Bangkok residents towards income tax. 3) To investigate the efficiency of income tax collection among Bangkok residents. 4) To investigate the knowledge that influences the efficiency of income tax collection among Bangkok residents. 5) To investigate the attitude of Bangkok residents towards income tax that affect the efficiency of income tax collection. The research instrument used was a questionnaire with a reliability value of 0.97. The sample consisted of 400 income tax payers in Bangkok. Data analysis was conducted using percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The study found that most of the sample was female, between 30 and 39 years old, single, with a bachelor's degree and employed in the private sector. The average annual income was between 150,001 and 300,000 baht. Most had experience in calculating income tax, usually by self-filing through the electronic system. Knowledge of income tax was generally good, with most scoring between 20 and 25 points. Overall, attitudes towards income tax were rated as high, and the efficiency of income tax collection in Bangkok was also rated as high. The analysis revealed a linear correlation coefficient (R) of 0.793, a coefficient of determination (R^2) of 0.628 and an adjusted R^2 of 0.625, indicating a predictive power of 62.50%. This shows that the independent variables of knowledge and attitude of income taxpayers have a significant influence on the dependent variable efficiency of income tax collection in Bangkok at a significance level of 0.05.

Keywords: Knowledge, Attitude, Efficiency, Personal Income Tax

[1] Faculty of Accountancy, Rajapruk University, 9 Nakhon In Rd, Bang Khanun, Bang Kruai, Nonthaburi 11130
* Corresponding author email: pasitt@rpu.ac.th

บทนำ

มาตรการภาษีอากร ถือเป็นนโยบายทางการคลังอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้กระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ การบริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ ความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในประเทศดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้การพัฒนาประเทศต้องใช้เงินมหาศาลที่มาจากการจัดเก็บภาษีจากประชาชนถือได้ว่าภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล (สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ 2561) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติในการเสียภาษีนั้น หน่วยงานกรมสรรพากรมีหน้าที่ควบคุมการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร โดยกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและแหล่งเงินได้ที่ต้องเสียภาษี เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนและเป็นธรรม ประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษีควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในระยะยาว (พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา, 2563) การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามักทำให้ผู้เสียภาษีหลายคนรู้สึกกังวลว่าจะถูกประเมินภาษี เนื่องจากไม่แน่ใจว่าการคำนวณภาษีของตนถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ เพื่อประโยชน์ต่อประเทศ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี และสถาบันอื่น ๆ ที่ให้บริการวิชาการสู่สังคม ควรมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ถูกต้องครบถ้วน และเป็นธรรมประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกคนควรเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีอย่างถูกต้อง (ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ, 2561) โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ ที่มีประชากรหลากหลายทั้งในด้านอาชีพ รายได้และระดับการศึกษา ความรู้และทัศนคติที่ดีต่อภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสำคัญอย่างยิ่ง หากประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีและเข้าใจถึงความสำคัญของการจ่ายภาษี จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี แต่หากขาดความรู้หรือมีทัศนคติที่ไม่ดี อาจนำไปสู่การหลีกเลี่ยงภาษีหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมาย การให้องค์ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลรัษฎากร จะช่วยให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและสร้างความพึงพอใจในการเสียภาษีของประชาชนอย่างเหมาะสม (วารีพร ชูศร และคณะ, 2565)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสำรวจความรู้และทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการให้บริการความรู้ด้านภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐศาสตร์ โดยการใช้ปัจจัยการผลิต (Inputs) อย่างประหยัด เพื่อให้ได้ผลผลิต (Outputs) ตามที่ต้องการ การประเมินประสิทธิภาพจะพิจารณาถึงวิธีการที่องค์กรใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด การวัดประสิทธิภาพมักใช้ตัวชี้วัดทางการเงิน เช่น รายได้และค่าใช้จ่าย เป็นต้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบระหว่างผลผลิตกับปัจจัยนำเข้า ทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเวลา รวมถึงการพิจารณาคุณค่าของปัจจัยกับปริมาณผลผลิต (จรัสโฉม ชมภูมิ่ง, 2557) ประสิทธิภาพยังหมายถึงการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่สามารถทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถทำงานได้สำเร็จทันเวลา และมีคุณภาพ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพคือการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในการบรรลุผลสำเร็จอย่างประหยัด ทั้งในด้านเวลา แรงงาน และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้ทำการสรุปเกี่ยวประสิทธิภาพในการเสียภาษีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มาจัดทำเป็นตัวแปรของประสิทธิภาพทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความครบถ้วน ด้านทันต่อเวลา และ ความน่าเชื่อถือ

1. ด้านความถูกต้อง กล่าวว่าประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานที่ถูกต้องตามมาตรฐาน รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ เช่น ความโปร่งใส คือ มีการอธิบายถึงที่มาที่ไปได้ สามารถตรวจสอบได้ และขอดูหลักฐานได้ โดยจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ และได้รับผลกำไรหรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติงาน (กัมปนาท ปานสุวรรณ, 2558)

2. ด้านความครบถ้วน กล่าวว่า หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีนั้น ไม่ว่าจะเป็น ประมวลกฎหมาย ระเบียบ หรือแบบแผนจะต้องมีความแน่นอน ชัดเจน ไม่กำกวม มีลักษณะที่ชัดแจ้ง ครบถ้วน โดยต้องรู้ว่าบุคคลใดบ้างที่มีหน้าที่ในการเสียภาษี ระยะเวลา จำนวนเงินที่ต้องเสีย ช่องทางในการเสียภาษี และต้องมีวิธีการคำนวณการเสียภาษีว่าจะต้องเสียในจำนวนเท่าไหร่

3. ทันต่อเวลา กล่าวว่า หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรเกี่ยวกับเรื่อง การจัดเก็บตามเวลา ซึ่งรวมถึงสถานที่ที่ผู้เสียสะดวก และต้องมีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี

4. ความน่าเชื่อถือ (นัยน์ปพร ยุทธนาวา, 2554) กล่าวว่า หนึ่งในหลักของการทำงานให้มีประสิทธิภาพจากหนังสือที่มีชื่อว่า The Twelve Principles of Efficiency หรือหลัก 12 ประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพ คือ การทำงานต้องมีความน่าเชื่อถือได้ มีสมรรถภาพและการลงทะเบียนเก็บข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน

แนวคิดทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด และมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใด ๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด (กรมสรรพากร, 2563ข)

ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นแรก เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำหรือโดยการนึกได้ โดยการมองเห็น การฟังหรือการได้ยิน ความรู้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยคำนิยามหรือคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง วิธีการแก้ไข ปัญหาและมาตรฐาน เป็นต้น ความรู้จึงเป็นการจำ หรือระลึกอะไรก็ได้ ไม่ต้องใช้ความสามารถทางความคิดหรือสมองมากนัก ดังนั้นการจำได้เป็นกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ใช้ความสามารถทางการคิดและสมองมากขึ้นตามลำดับ (สิริมา บูรณ์กุศล และคณะ, 2563) ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีเงินได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี เงินได้ที่เกิดขึ้นในปี ใดๆ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคม ถึงมีนาคมของปีถัดไป ในงานวิจัยนี้ได้เงินได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

1) ประเภทของเงินได้ของบุคคลธรรมดา ได้แก่ ตามกฎหมาย เรียกว่า “เงินได้พึงประเมิน” คือ เงินได้ใด ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปีภาษี ได้แก่ 1) เงิน 2) ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน 3) ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน (1.-3. เกณฑ์เงินสด) เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ และ 5) เครดิตภาษี โดยเงินได้แบ่งเป็น 8 ประเภท

ประเภทที่ 1 เงินได้จากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ ที่ได้จากการจ้างแรงงาน

ประเภทที่ 2 เงินได้จากหน้าที่ หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เป็นต้น

ประเภทที่ 3 ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปี อันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

ประเภทที่ 4 เงินได้ที่เป็น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวมหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทย

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน หรือรับช่วงกันหรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

ประเภทที่ 5 เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงิน

ประเภทที่ 6 เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

ประเภทที่ 7 เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

ประเภทที่ 8 เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน ประเภทที่ 1 – ประเภทที่ 8

2) ค่าใช้จ่าย ถือเป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างหนึ่งที่กฎหมายกำหนด ให้หักเป็นต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ได้เงินได้ หรือรายได้สุทธิมาคิดคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเงินได้พึงประเมินในแต่ละประเภทมีการหักค่าใช้จ่ายทางภาษีที่แตกต่างกัน สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 แบบ คือ 1) หักแบบเหมาตามอัตราร้อยละที่กฎหมายกำหนด และ 2) หักตามความจำเป็นและสมควร (ตามจริง) ดังแสดงตามตารางนี้ (กรมสรรพากร, 2563ก)

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการหักค่าใช้จ่ายตามแต่ละประเภทเงินได้

ประเภทเงินได้	การหักค่าใช้จ่าย
1. เงินได้จากการจ้างแรงงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง	50% แต่ไม่เกิน 100,000 บาท หากมีเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 ให้นำเงินได้ทั้ง 2 ประเภทรวมกัน หักค่าใช้จ่ายได้ 50% แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท
2. เงินได้จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ เช่น ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า	
3. ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น	50% แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท หรือตามที่ จ่ายจริง
4. ดอกเบี้ย เงินปันผล	หักค่าใช้จ่ายไม่ได้
5. เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน	ตามจริงหรืออัตราเหมา
- บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง แพ	30%
- ที่ดินที่ใช้เพื่อการเกษตร	20%
- ที่ดินที่ไม่ได้ใช้เพื่อการเกษตร	15%
- ยานพาหนะ	30%
- ทรัพย์สินอื่น	10%
การผิดสัญญาเช่าซื้อ การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน	หักเป็นการเหมาได้ 20% วิธีเดียว

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการหักค่าใช้จ่ายตามแต่ละประเภทเงินได้ (ต่อ)

ประเภทเงินได้	การหักค่าใช้จ่าย
6. วิชาชีพอิสระ	ตามจริงหรืออัตราเหมา
- การประกอบโรคศิลปะ	60%
- วิชากฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม	30%
7. เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ	ตามจริงหรืออัตราเหมา 60%
8. เงินได้อื่นที่นอกเหนือจากเงินได้ประเภทที่ 1 – ประเภทที่ 8	ตามจริงหรืออัตราเหมา 40% และ 60%

3) ค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อน หมายถึง สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่อาจช่วยให้เสียภาษีในจำนวนที่น้อยลง หรืออาจช่วยให้ได้เงินภาษีคืนเพิ่มขึ้น โดยค่าลดหย่อนจะหักออกจากเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย มีรายการดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายการค่าลดหย่อน (กรมสรรพากร, 2564ก)

รายการที่ลดหย่อนได้	อัตราค่าลดหย่อน
ค่าลดหย่อนกลุ่มส่วนตัวและครอบครัว	
1. ค่าลดหย่อนส่วนตัว	60,000 บาท
2. ค่าลดหย่อนคู่สมรส (ตามกฎหมายและไม่มีเงินได้)	60,000 บาท
3. ค่าลดหย่อนบุตร - บุตรชอบด้วยกฎหมายหักได้ไม่จำกัดจำนวน - กรณีมีบุตรบุญธรรม หรือมีทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมาย และบุตรบุญธรรม หักรวมกันต้องไม่เกิน 3 คน	คนละ 30,000 บาท ตั้งแต่ปี 2561 สำหรับคนที่มีลูกคนที่ 2 เป็นต้นไป จะได้รับสิทธิ์หักลดหย่อนเพิ่มอีก 30,000 บาทต่อคน รวมเป็น 60,000 บาท (กรมสรรพากร ณ.วันที่ 30 มิถุนายน 2565) https://www.rd.go.th/557.html
4. ค่าลดหย่อนฝากครรภ์และคลอดบุตร	ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 60,000 บาท
5. ค่าลดหย่อนบิดามารดา (อายุ 60 ปีขึ้นไป) - บิดามารดาของผู้มีเงินได้ - บิดามารดาของคู่สมรส	คนละ 30,000 บาท คนละ 30,000 บาท
6. ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ หรือคนทุพพลภาพ	คนละ 60,000 บาท
ค่าลดหย่อนกลุ่มประกันชีวิตและการลงทุน	ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท
7. เบี้ยประกันชีวิตทั่วไป (กรมธรรม์อายุ 10 ปีขึ้นไป) - หากคู่สมรสมีการประกันชีวิต และความเป็นสามีภรรยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี (ไม่มีรายได้)	ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท
8. เบี้ยประกันสุขภาพตนเอง	ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาท เมื่อรวมกับประกันชีวิตทั่วไปแล้วต้องไม่เกิน 100,000 บาท

ตารางที่ 2 แสดงรายการค่าลดหย่อน (กรมสรรพากร, 2564ก) (ต่อ)

รายการที่ลดหย่อนได้	อัตราค่าลดหย่อน
9. เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท สามารถหารแบ่งกับบุตรคนอื่นได้
10. เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ	ร้อยละ 15 ของเงินได้ ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท (ระยะเวลาคุ้มครองเกิน 10 ปีขึ้นไป)
11. เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)	ได้รับยกเว้นเท่าที่จ่ายเงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 และสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท
12. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ/กบข./กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน	ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
13. กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF : Super Saving Funds)	เป็นกองทุนเพื่อส่งเสริมการออมระยะยาว สามารถนำมาลดหย่อนได้ 30% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท
14.กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF	กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF : Retirement Mutual Fund) สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ 30% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท
15.เงินลงทุนธุรกิจ Social Enterprise (วิสาหกิจเพื่อสังคม)	เงินลงทุนธุรกิจ Social Enterprise (วิสาหกิจเพื่อสังคม) สำหรับผู้ที่ลงทุนในหุ้นหรือธุรกิจ Social Enterprise ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป สามารถนำเงินลงทุนไปเป็นค่าลดหย่อนได้ โดยลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท
16.กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 30,000 บาท
17. เงินสมทบประกันสังคม	ตามเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 9,000 บาท
ค่าลดหย่อนกลุ่มพรรคการเมือง 18. ค่าลดหย่อนสนับสนุนพรรคการเมือง	เงินบริจาคให้กับพรรคการเมือง นำมาลดหย่อนได้สูงสุดไม่เกิน 10,000 บาท เริ่มตั้งแต่ 1 ม.ค. 2561 เป็นต้นไป
ค่าลดหย่อนกลุ่มบริจาคเพื่อสังคม 19. เงินบริจาค - เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา - บริจาคสถานพยาบาลรัฐ	เงินบริจาคทั่วไป ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนภาษี เงินบริจาคเพื่อการศึกษา การกีฬา การพัฒนาสังคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และบริจาคเพื่อสถานพยาบาลของรัฐ สามารถนำมาลดหย่อนได้ 2 เท่าของเงินบริจาคจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนภาษี

4) อัตราภาษี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นการคำนวณภาษีแบบขั้นบันได โดยจะเพิ่มขึ้นตามเงินได้สุทธิ (หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน) (กรมสรรพากร, 2563ข) โดยมีอัตราภาษีเริ่มตั้งแต่ 0% - 35% ดังตารางแสดงการคำนวณนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กรมสรรพากร, 2564ข)

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (%)	ภาษีแต่ละขั้น (บาท)	ภาษีสะสมสูงสุด (บาท)
150,000 บาทแรก	150,000	ยกเว้น	-	-
150,001 – 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 – 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 – 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 – 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 – 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 – 5,000,000	3,000,000	30	900,000	1,265,000
5,000,001 บาทขึ้นไป	-	35	-	

5) สถานที่ในการยื่นแบบฯ

1. ผู้มีเงินได้สามารถยื่นแบบแสดงรายการฯ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นสาขาทุกแห่ง ไม่จำเป็นต้อเป็นท้องที่ที่มีภูมิลำเนา เว้นแต่ในกรณีที่มีการขอคืนภาษีควรยื่นในท้องที่ที่ระบุ ที่อยู่ไว้ในแบบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 (ไพจิตร โรจนวานิช และคณะ, 2561)

2. ที่ทำการไปรษณีย์ เฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยส่งเป็นไปรษณีย์แบบลงทะเบียนพร้อมแนบเช็ค หรือธนาณัติตามจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระทั้งจำนวน ภายในกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการฯ (กรมสรรพากร, 2559)

3.ระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร โดยให้ถือเป็นสถานที่ยื่นแบบฯ อีกแห่งหนึ่ง

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีแล้วนำมาสังเคราะห์เป็น แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

แนวคิดทฤษฎีทัศนคติ

Foster (1952) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดจาก 2 ปัจจัย โดยเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อประสบการณ์หรือที่เรียกว่า ประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) โดยการได้ยิน ได้ฟัง หรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ แต่ไม่ได้พบเห็น ไม่ได้ทดลองด้วยตนเองเรียกว่าเป็นประสบการณ์โดยอ้อม (Indirect Experience) และเกิดจากค่านิยมและการตัดสินค่านิยม เนื่องจากแต่ละบุคคลมีค่านิยมและตัดสินใจค่านิยมที่แตกต่างกัน จึงอาจมีทันคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันก็ได้ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และค่านิยมหรือมาตรฐานของบุคคลนั้น สอดคล้องกับหทัยรัตน์ เหล็กพิมาย (2564) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของทัศนคติประกอบด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความเข้าใจหรือความรู้ (Cognitive or knowledge Component) เป็นส่วนของความเข้าใจส่วนบุคคล ซึ่งคือ ความรู้ (Knowledge) และการรับรู้ (Perception) ซึ่งจะรวมกันกับประสบการณ์ตรงของทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ โดยความรู้และผลจากการรับรู้จะส่งผลไปยังพฤติกรรม และผลลัพธ์เฉพาะด้านอีกด้วย

2. ด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก เมื่อเกิดการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกไม่ว่าจะเป็นเชิงบวงหรือเชิงลบ ซึ่งอารมณ์หรือความรู้สึกเหล่านี้จะก่อให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง และเมื่อเกิดขึ้นแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีเหตุผลที่เพียงพอ

3. ด้านพฤติกรรม (Conative or Behavior Component) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล คือความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้และความรู้สึกที่ตัวบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีบุคคลธรรมดา เป็นประสบการณ์ของแนวความคิดกับการเสียภาษีและความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ มุมมอง ทั้งจากบุคคลใกล้ตัวและจากสังคมที่เกี่ยวข้องรอบตัวมีทั้งความเข้าใจหรือความรู้เป็นส่วนของความเข้าใจส่วนบุคคลเป็นเรื่องของความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดศึกษาข้อมูลจากทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทัศนคติกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

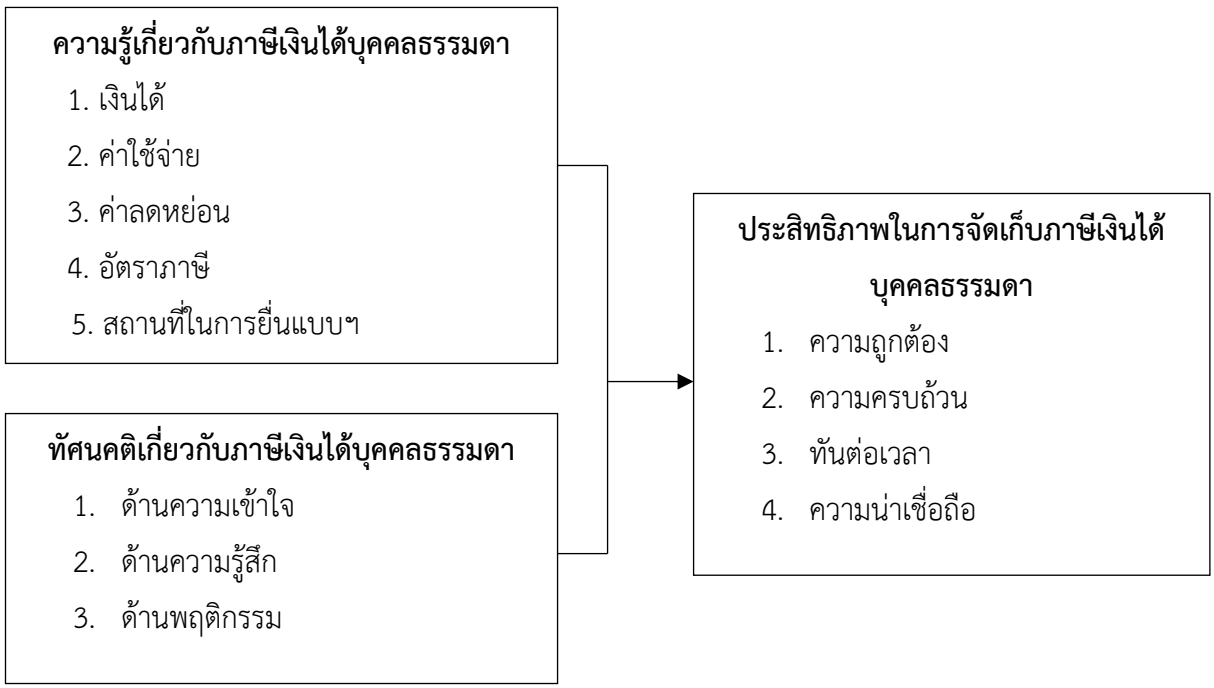

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 50 เขต จำนวนประมาณ 3,167,645 คน (กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยทำการคัดเลือกจากการเรียงลำดับพื้นที่เขตที่มีประชากรสูงสุด จำนวน 20 เขต ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้คำนวณตามหลักการคำนวณของ Yamane (1973) ประมาณ 399.97คน คิดเป็น จำนวน 400 คนวิธีสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละชั้นของเขต โดยใช้สูตร ดังนี้

จากสูตร ni = $\frac{n}{N}Ni$

เมื่อ ni = จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

Ni = จำนวนประชากรแต่ละชั้น

จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเขตที่ได้จำแนกไว้แล้วข้างต้นจากจำนวนเขตของกรุงเทพมหานครที่จำนวนประชากรมากที่สุดจำนวน 20 เขต ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มสัดส่วนประชากร

เขต	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1. เขตสายไหม	206,831	0.0643	26
2. เขตคลองสามวา	206,437	0.0623	25
3. เขตบางแค	192,431	0.0608	24
4. เขตบางเขน	186,200	0.0602	24
5. เขตบางขุนเทียน	184,994	0.0578	23
6. เขตประเวศ	181,632	0.0561	22
7. เขตลาดกระบัง	178,856	0.0552	22
8. เขตหนองจอง	178,424	0.0544	22
9. เขตดอนเมือง	167,921	0.0532	21
10. เขตหนองแขม	155,360	0.0491	20
11. เขตจตุจักร	154,146	0.049	20
12. เขตจอมทอง	145,771	0.0475	19
13. เขตบางกะปิ	142,574	0.0462	18

ตารางที่ 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มสัดส่วนประชากร (ต่อ)

เขต	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
14. เขตบึงกุ่ม	141,374	0.045	18
15. เขตมีนบุรี	139,334	0.0447	18
16. เขตภาษีเจริญ	123,392	0.0396	16
17. เขตบางซื่อ	122,824	0.0394	16
18. เขตสวนหลวง	122,824	0.0387	15
19. เขตทุ่งครุ	120,718	0.0385	15
20. เขตดินแดง	115,602	0.0380	15
รวม	**3,167,645**		**400**

ที่มา: กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2564)

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามแบบปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปี และประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อวัดความรู้ในเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่และไม่ใช่ โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ แบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ เงินได้ (รายได้) ค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน อัตราภาษี และสถานที่ในการยื่นแบบฯ รวมข้อหากตอบว่าใช่ หมายถึงมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน หากตอบไม่ใช่ หมายถึงมีค่าเท่ากับ 0 คะแนน นำมาจัดตามช่วงคะแนนเป็นดังนี้เป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) จาก ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2548)

ช่วงคะแนน			ระดับความรู้
20-25	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับมากที่สุด
15-19	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับมาก
10-14	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับปานกลาง
5-9	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับน้อย
0-4	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ตอบแบบสอบถามมี 5 ระดับ คือ มีความรู้มากที่สุด มีความรู้มาก มีความรู้ปานกลาง และมีความรู้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเข้าใจ 2) ด้านความรู้สึก และ 3) ด้านพฤติกรรม

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความครบถ้วน 3) ด้านทันต่อเวลา และ 4) ด้านความน่าเชื่อถือ โดยผู้วิจัยใช้วิธีแบบมาตรส่วนประมาณค่า เป็นระดับตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967 อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 45) แบ่งระดับทัศนคติออกเป็น 5 ระดับ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	การแปลผล
0.00 – 1.49	ระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	ระดับน้อย
2.50 – 3.49	ระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	ระดับมาก
4.50 – 5.00	ระดับมากที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) (Bollen, 1989) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการออกแบบข้อคำถามทั้งหมดโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่าข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 –1.00 จากนั้น ได้ดำเนินงาน การตรวจสอบระดับความเชื่อมั่น จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามแบบ (Cronbach, 1990) เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป โดยค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้ตามเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้นำข้อมูลที่ดำเนินการครบถ้วนสมบูรณ์มาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

2.1) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2.2) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัว เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามและความสัมพันธ์นี้จะบอกให้ทราบว่าตัวแปรตามและ ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับใด โดยการเลือกตัวแปรด้วยการนำเข้าทั้งหมด (Enter Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์

ผลการวิจัย

ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีสถานภาพโสด การศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนมากที่สุด มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 150,001 – 300,000 บาทต่อปี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยคำนวณและยื่นแบบภาษีเงินได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเองมากที่สุด

1. ระดับความแสดงความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่จะมีความรู้เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยมีช่วงคะแนน 20-25 คะแนนมากที่สุด โดยแบ่งเป็น 5 หัวข้อดังนี้

1.1) ความรู้เกี่ยวกับเงินได้โดยเลือกที่ตอบถูกต้องมากที่สุดคือเงินได้พึงประเมิน หมายถึง เงินได้ที่เข้าลักษณะพึงเสียภาษีรวมถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น

1.2) ด้านความรู้เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายโดยเลือกที่ตอบถูกมากที่สุดคือดอกเบี้ยและเงินปันผลไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้แต่ต้องนำมาคำนวณรวมในแบบภาษี

1.3) ด้านความรู้เกี่ยวกับค่าลดหย่อนโดยเลือกที่ตอบถูกต้องมากที่สุดคือเงินสมทบประกันสังคมสามารถหักได้ตามจริงแต่ไม่เกิน 9,000 บาท

1.4) ด้านความรู้เกี่ยวกับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเลือกที่ตอบถูกต้องมากที่สุด เงินได้สุทธิยิ่งมาก ยิ่งเสียภาษีมากขึ้นเนื่องจากเป็นอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นอัตราก้าวหน้า

1.5) ด้านความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเลือกที่ตอบถูกต้องมากที่สุด การยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาแต่ชำระภาษีไม่ครบถ้วน หรือยื่นแบบล่าช้า มีความผิดทางกฎหมายต้องรับผิดเสียเงินเพิ่มและเบี้ยปรับ

2. ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 6 ภาพรวมค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม

ภาพรวม	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความเข้าใจ	4.00	0.88	มาก	2
2. ด้านความรู้สึก	4.06	0.79	มาก	1
3. ด้านพฤติกรรม	4.00	0.80	มาก	2
รวม	4.04	0.82	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, SD = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึก ($\bar{X}$ = 4.06, SD = 0.79) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเข้าใจ ($\bar{X}$ = 4.00, SD = 0.82) ด้านพฤติกรรมมีระดับทัศนคติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.00, SD = 0.82) ตามลำดับ

2.1) ระดับทัศนคติในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กรณีปกติยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ปีละ 1 ครั้งมีระดับทัศนคติในด้านความเข้าใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เงินได้ที่นำมาคำนวณเริ่มนับตั้งแต่ 1 มกราคมของทุกปีเงินโบนัสถือว่าเป็นรายได้ส่วนหนึ่งที่ต้องนำมารวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2.2) ระดับทัศนคติในด้านความรู้สึกเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะตอบแทนสู่สังคมด้วยบริการต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้มีระดับทัศนคติในด้านความรู้สึกมาก และ การจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือหน้าที่และความรับผิดชอบระดับทัศนคติในด้านความรู้สึกมาก

2.3) ระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเลือกยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบออนไลน์ช่วยประหยัดเวลา สะดวก และรวดเร็วมากที่สุด และควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาล่วงหน้า เพื่อการเสียภาษีที่ถูกต้อง ครบถ้วน

3. ระดับประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 7 ภาพรวมค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม

ภาพรวม	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความถูกต้อง	4.16	0.91	มาก	2
2. ด้านความครบถ้วน	4.21	0.90	มาก	1
3. ด้านทันต่อเวลา	3.61	0.88	มาก	4
4. ด้านความน่าเชื่อถือ	3.94	0.95	มาก	3
รวม	3.98	0.91	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98, SD = 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความครบถ้วนมีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.21, SD = 0.90) รองลงมา ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.16, SD = 0.91) ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{X}$ = 3.94, SD = 0.88) และ ตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1) ด้านความถูกต้อง ระดับประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การคำนวณภาษีที่ต้องชำระได้อย่างถูกต้องและข้อมูลของผู้เสียภาษีเป็นปัจจุบันมีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านความถูกต้องมากที่สุด

3.2) ด้านความครบถ้วน ระดับประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การตรวจสอบการยื่นรายการแสดงและการขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านความควบถ้วนมากที่สุด

3.3) ด้านทันต่อเวลา ระดับประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระยะเวลาการยื่นแบบภาษี/การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทันกำหนดเวลาของกรมสรรพากรมีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านทันต่อเวลามากที่สุด

3.4) ด้านความน่าเชื่อถือ ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงรายได้พึงประเมิน และเอกสารประกอบ การลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างชัดเจน

4. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม การวิเคราะห์ความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ X_1 คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา X_2 คือ ทัศนคติด้านความเข้าใจ X_3 คือ ทัศนคติด้านความรู้สึก X_4 คือ ทัศนคติด้านพฤติกรรม และ 2) ตัวแปรตาม Y คือ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา Y_1 คือ ด้านความถูกต้อง Y_2 คือ ด้านความครบถ้วน Y_3 คือ ด้านทันต่อเวลา Y_4 คือ ด้านความน่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม การวิเคราะห์ความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับตัวแปรตามของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวแปร	**สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์**								
	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y
X_1	1	.077	.030	.042	.021	-.012	.008	.038	.000
X_2		1	.568**	.597**	.434**	.524**	.459**	.331**	.558**
X_3			1	.704**	.699**	.665**	.636**	.397**	.724**
X_4				1	.677**	.752**	.675**	.361**	.730**
Y_1					1	.660**	.572**	.253**	.714**
Y_2						1	.689**	.359**	.783**
Y_3							1	.430**	.797**
Y_4								1	.546**
Y									1

****** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่าตัวแปรอิสระของความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (X1) ทัศนคติด้านความเข้าใจ (X2) ทัศนคติด้านความรู้สึก (X3) ทัศนคติด้านพฤติกรรม (X4) ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง (Y1) ด้านความครบถ้วน (Y2) ด้านทันต่อเวลา (Y3) และด้านความน่าเชื่อถือ (Y4) ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินมีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 โดยค่าสัมพันธ์เพียรสันมีค่าระหว่าง 0.253-0.797 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยปานกลาง

5. การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความรู้ส่งผลต่อกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 9 ค่า Tolerance และ VIF ของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรพยากรณ์	Tolerance	VIF
ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (X_1)	0.994	1.006
ทัศนคติด้านความเข้าใจ (X_2)	0.598	1.673
ทัศนคติด้านความรู้สึก (X_3)	0.471	2.125
ทัศนคติด้านพฤติกรรม (X_4)	0.447	2.235

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้วิจัยทำการทดสอบสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป (Multicollinearity) โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระตัวแปรพยากรณ์มีค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.447 และ VIF มีค่าน้อยที่สุด 1.006 ค่าทั้งสองอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างรุนแรง จึงถือได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ไม่มีปัญหาตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยที่กำหนดให้ค่า Tolerance ต้องมากกว่า 0.20 และค่า VIF ต้องน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น เพื่อทดสอบความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	1.199	0.165		7.248	0.001**
ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (X_1)	0.031	0.026	0.037	1.191	0.034*
ทัศนคติด้านความเข้าใจ (X_2)	0.079	0.030	0.104	2.631	0.009**
ทัศนคติด้านความรู้สึก (X_3)	0.325	0.038	0.387	8.645	0.000**
ทัศนคติด้านพฤติกรรม (X_4)	0.344	0.040	0.397	8.667	0.001**
F=167.02, Sig =0.001, R = 0.793, R^2 =0.628, Adjusted R^2=0.625					

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (R) เท่ากับ 0.793 สัมประสิทธิ์สมการทำนายผลการเคราะห์ตัวแปรตาม (R^2) เท่ากับ 0.628 และสัมประสิทธิ์ตัวกำหนดที่ปราศจากความเบี่ยงเบน (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.625 นั้นคือ ความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 62.50 แสดงว่า ตัวแปรอิสระของความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อตัวแปรตามประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่กำหนดไว้โดยสามารถนำมาแทนสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 ..... + \beta_n X_n + e$$

Y = 1.199 + 0.031(ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา)+0.079 (ทัศนคติด้านความเข้าใจ) + 0.325 (ทัศนคติด้านความรู้สึก) +0.344 (ทัศนคติด้านพฤติกรรม)

หรือ

$$Y = 1.199 + 0.031(X_1) + 0.079 (X_2) + 0.325 (X_3) + 0.344 (X_4)$$

อภิปรายผล

1. ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าความรู้ในเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่จะมีความรู้เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ในระดับมากที่สุดความรู้เกี่ยวกับเงินได้โดยเลือกที่ตอบถูกต้องมากที่สุดคือเงินได้พึงประเมิน หมายถึง เงินได้ที่เข้าลักษณะพึงเสียภาษี รวมถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น สอดคล้องกับศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข และคณะ (2561) พบว่า โดยประเด็นที่มีความรู้เข้าใจสูงสุด คือ เงินได้สุทธิคือ เงินได้สุทธิคือ เงินได้

พึงประเมิน หักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือประเด็นอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นอัตราภาษีแบบอัตราก้าวหน้า และสอดคล้องกับบุณยานุช รวยเงิน และคณะ (2565) พบว่าด้านความรู้ทั่วไปมีความรู้ระดับมากด้านการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานอกจากนี้งานวิจัยยังค้นพบว่ารองลงมามีความรู้ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ มากท้วม และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล (2563) พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริมา บูรณ์กุศล และคณะ (2563) พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้อยู่ในระดับปานกลาง ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้านเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละด้านประกอบด้วย การรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตัวเอง และรู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง

2. ทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากด้านความรู้สึก ด้านความเข้าใจ และด้านพฤติกรรมมีระดับทัศนคติมากตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน เหล็กพิมาย และคณะ (2565) พบว่าระดับทัศนคติภาพรวมอยู่ในระดับมากและ ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของณัฐกานต์ นาคีเภท และฉันทิชา บัวศรี (2563) พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับดี ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทัศนคติด้านความรู้สึกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นทัศนคติด้านพฤติกรรมและ ทัศนคติด้านความคิดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นไปได้ว่าเมื่อประชาชนเสียภาษีอย่างถูกต้องตาม กฎหมายจะเกิดความรู้สึกที่ดีมีความรู้สึกว่าตนเองได้เสียสละรายได้เพื่อพัฒนาประเทศชาติ สอดคล้องกับวิภาดา สุขสวัสดิ์ (2558) พบว่า ด้านพฤติกรรมของการเสียภาษีเงินได้ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

3. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความครบถ้วนมีระดับประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความน่าเชื่อถือ และด้านทันต่อเวลา สอดคล้องกับอุไรพรรณ์ แซ่ลี (2562) พบว่า ประสิทธิภาพการยื่นแบบผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต มากที่สุดคือ ด้านข้อมูลถูกต้องครบถ้วน

4. ความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (X1) ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสอดคล้องกับศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข และคณะ (2561) พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีด้านความรู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการเสียภาษีไม่ถูกต้องมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม และสอดคล้องกับสายสมร สังข์เมฆ (2553) พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามเพศ วุฒิการศึกษาและอาชีพพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ขณะที่

การศึกษาของนันทพร ภัสสร (2562) พบว่าสถานที่และช่องทางการชำระภาษีสะดวกต่อผู้เสียภาษีและข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ความเข้าใจด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสียภาษีเงินได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสอดคล้องกับชนิกานต์ จันทร์วิทยานุชิต (2564) พบว่า ประเภทแบบแสดงรายการที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 แตกต่างกัน การประหยัดทรัพยากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทแบบแสดงรายการแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการยื่นแบบฯ ด้านการประหยัดทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับหทัยรัตน เหล็กพิมาย และคณะ (2565) พบว่าผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในด้านความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐกานต์ นาคีเภท และฉันทิชา บัวศรี (2563) ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าความรู้ ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับในเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมากและระดับประสิทธิภาพกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมระดับมากอีกทั้งตัวแปรอิสระของความรู้และทัศนคติของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ส่งผลต่อตัวแปรตามประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความครบถ้วนมีระดับประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความน่าเชื่อถือและด้านทันต่อเวลา ตามลำดับ โดยสามารถประยุกต์ใช้กับหน่วยงานสังกัดกรมสรรพกร หน่วยจัดเก็บรายได้หรือภาษีของส่วนราชการ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปรับปรุงระเบียบแนวปฏิบัติและข้อกฎหมายให้มีความชัดเจนสามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ และเพิ่มความหลากหลายของช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ในเขตกรุงเทพมหานครต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยจึงขอนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความถูกต้อง ควรมีการปรับปรุงระเบียบแนวปฏิบัติ และข้อกฎหมาย ให้มีความชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์

2. ด้านความครบถ้วน ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนให้มีในเรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้อง และควรมีมาตรการตรวจสอบให้ผู้มีเงินได้ที่อยู่นอกระบบภาษีเข้าสู่ระบบภาษี

3. ด้านทันต่อเวลา ควรมีการจัดเก็บภาษีนอกเวลาทำการ และเพิ่มช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หลากหลายช่องทาง

4. ด้านความน่าเชื่อถือ ควรเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในงานที่ปฏิบัติ รวมถึงควรปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ให้มีการต่อยอดการทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ ข้อมูลในเชิงลึกควบคู่กันไปด้วย เพราะจะทำให้งานวิจัยมีหลากหลายมุมมองและหลากหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์ในเชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม

2. ควรทำการศึกษาแยกตามลักษณะการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามลักษณะการจัดเก็บได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการจ่ายภาษีเงินได้ระหว่างเขตการปกครอง เพื่อให้ทราบถึงข้อดีและแนวทางพัฒนาในการจัดเก็บภาษีเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจการยื่นแบบผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของพนักงานกลุ่มสถาบันการเงินในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการยื่นแบบผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2559). *การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางไปรษณีย์.* https://www.rd.go.th/7042.html

_____. (2563ก). *เงินได้พึงประเมินแต่ละกรณีจะคำนวณหักค่าใช้จ่ายได้เท่าใด?.* https://www.rd.go.th/556.html

_____. (2563ข). *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.* https://www.rd.go.th/27860.html

_____. (2564ก). *ตารางสรุปการหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปีภาษี 2560.* https://www.rd.go.th/59674.html

_____. (2564ข). *อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปีภาษี 2560 ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป*. https://www.rd.go.th/59670.html

กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2564). *สถิติกรุงเทพมหานคร (ด้านสังคม) หมวดประชากร*. https://data.bangkok.go.th/dataset/bmastats

กัมปนาท ปานสุวรรณ. (2558). *ทัศนคติ และความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

จรัสโฉม ชมภูมิ่ง. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประสิทธิผลและผลกระทบของศูนย์โรงเรียน*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต]. CUIR at Chulalongkorn University. https://www.car.chula.ac.th/display7.php?bib=2051082

ชนิกานต์ จันทร์วิทยานุชิต. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. DSpace at Srinakharinwirot University. http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1836

ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ. (2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามโครงสร้างภาษีใหม่ ปี 2560 ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 12*(1), 205-214.

ณัฐกานต์ นาคีเภท และ ฉันทิชา บัวศรี. (2563). ศึกษาความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 12*(2), 97-112.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 11). บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

นันทพร ภัสสร. (2562). *ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอันมีผลต่อการ จัดเก็บภาษีของประชาชนในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นัยน์ปพร ยุทธนาวา. (2554). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของงานการเงิน วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุณยานุช รวยเงิน, มัลลิกา ชนะภัย และกัลยา บุญหล้า. (2565). ความรู้และทัศนคติต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง, 31*(2), 70-83.

พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา. (2563). ความคาดหวังของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการหักลดหย่อนทางภาษี. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 10* (น.282-289). มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.

ไพจิตร โรจนวานิช, ชุมพร เสนไสย และสาโรช ทองประคำ. (2561). *ภาษีสรรพพากร เล่ม 1 : คำอธิบายประมวลรัษฎากร*. สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ).

วารีพร ชูศร, จุฑามาศ พรหมมนตรี, บุตรี บุญโรจนพงศ์, นลินี อึ้งคุณากูล และปิยาพัชร สันเจริญ. (2565). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13* (น. 3220-3234). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิภาดา สุขสวัสดิ์. (2558). *การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย)* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสยาม.

ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข, รณพร พิทักษ์มวลชน, ไพสรณ์ สูงสมบัติ. (2561). *ความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. https://repository.rmutp.ac.th/handle/123456789/3174?show=full

ศิริรัตน์ มากท้วม และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของกำลังพลมณฑลทหารบกที่ 12. ใน *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11* (น. 634-644). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุพาดา สิริกุตตา, วลัยลักษณ์ อัตธีรวงศ์, ปณิศา ลัญชานนท์, พิมพา หิรัญกิตติ และบัณฑิต ผังนิรันดร์ (2548). *การวิจัยธุรกิจฉบับ ปรับปรุงใหม่*. ธรรมสารการพิมพ์.

สายสมร สังข์เมฆ. (2553). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต*. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital "วช.". https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/274914

สิริมา บูรณ์กุศล, ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก, และอัจฉรา ชินนิยมพาณิชย์. (2563). ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 5* (น. 252-262). มหาวิทยาลัยราชธานี

สุเมธ ศิริคุณโชติ, กำธร สิริชูติวงศ์, อดิศกัดิ์ สืบประดิษฐ์, และนายภิรัตน์ เจียรนัย. (2561). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561* (พิมพ์ครั้งที่ 1). หจก.เรือนแก้วการพิมพ์.

หทัยรัตน์ เหล็กพิมาย. (2564). *ทัศนคติของผู้เสียภาษีที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.

หทัยรัตน เหล็กพิมาย, ยุทธนาท บุณยะชัย, และ พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา. (2565). ทัศนคติของผู้เสียภาษีที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 16*(1), 402-415.

อุไรพรรณ์ แซ่ลี. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของพนักงาน กลุ่มสถาบันการเงินในเขตกรุงเทพมหานคร.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. คลังข้อมูลสถาบันมหาวิทยาลัยศรีปทุม. https://dspace.spu.ac.th/items/a84a180e-c832-4796-9eb1-0d3ccd032a34

Black, K. (2006). *Business Statistics: for Contemporary Decision Making* (4 th ed.). John Wiley and Son.

Bollen, K. A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables.* John Wiley and Sons.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). Harper & Row.

Foster, C. R. (1952). *Psychology for Life Adjustment*. American- Technical Society.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Harper and Row Publication.